

શ્રી અક્ષરપુરુષોત્તમ ઉપાસના પ્રવર્તન અર્થે ગુરુવર્ય શાસ્ત્રીજી મહારાજ દ્વારા અટલાદરા ખાતે મંદિર નિર્માણની અમરગાથા

બોચાસણ, સારંગપુર, ગોંડલ ખાતે મંદિર રચાવી, તેમાં મૂર્તિઓ પધરાવી ગુરુવર્ય શાસ્ત્રીજી મહારાજે શ્રી અક્ષરપુરુષોત્તમ ઉપાસનાના પ્રવર્તન કાર્ય દ્વારા જનસામાન્યના સામૂહિક આ ધ્યાત્મિક ઉત્થાનને અલૌકિક વેગ આપ્યો. વળી, ઉપાસનાના સિદ્ધાંતોને સમસ્ત વિશ્વમાં પ્રસારાવવાના ઉમંગ સાથે 'સ્વામિનારાયણ પ્રકાશ-સત્સંગ પત્રિકા'નો પણ આરંભ કરાવ્યો. આ સમયકાળ દરમિયાન શાસ્ત્રીજી મહારાજ અને યોગીજી મહારાજના ઉપાસના પ્રવર્તન કાર્યને ભવિષ્યમાં આગળ ધપાવનાર યુગવિભૂતિ પ્રમુખ સ્વામીમહારાજ - સાધુ નારાયણસ્વરૂપદાસજી પણ તેઓ સાથે જોડાઈ ચૂક્યા હતા.

આ એવો સમયગાળો હતો કે, જ્યારે ત્રણેય મંદિરોમાં નાનાં-મોટાં વિકાસકાર્યો થઈ રહ્યાં હતાં. સદાયની જેમ નાણાંની ખૂબ તંગી હતી. મંદિરના કોઠારોમાં દાળ-ચોખાની સુદ્ધાં અછત વર્તાતી અને ત્યારે તે સઘળી વ્યવસ્થા કરવા સ્વયં શાસ્ત્રીજી મહારાજે પત્રો લખીને ભક્તો પાસે સેવા માંગવી પડતી. સંતો ઝોળી માંગે ને મંદિરની, ભક્તોની સેવા-સરભરા કરે. સત્સંગના વિકાસની ધુરા શાસ્ત્રીજી મહારાજ, યોગીજી મહારાજ અને નિર્ગુણદાસજીએ સંભાળી હતી, જેથી અગણિત ભક્તોને ખૂબ સમાસ થયો હતો. પરંતુ, તેને માટે તેઓએ અહોરાત્ર વિચરણ કર્યું, અકલ્પનીય ભીડા વેઠ્યા અને અપાર મુશ્કેલીઓને હસતે

મોઢે સ્વીકારી. તેઓની એ બ્રહ્મસ્વરૂપની અલમસ્તાઈનાં વર્ણન શબ્દોમાં શક્ય નથી !

આ સઘળી કસોટીઓ વચ્ચે શાસ્ત્રીજી મહારાજ દ્વારા નિર્માણ થનાર ચતુર્થ મંદિરનો સમય પાક્યો અને તે માટેનું સ્થળ હતું અટલાદરા ! અટલાદરાના મથુરભાઈ, બોચાસણના હીરાભાઈ મુખીની જ જાણે યાદ અપાવે તેવા હતા ! તેમનાં ધર્મપત્ની કાશીબા સ્વામિનારાયણ ભગવાનનાં ઉપાસક હતાં, તેથી તેમની પ્રભુ પાસે હંમેશાં માંગણી રહેતી કે, 'મથુરભાઈ સત્સંગી થાય કે જેથી તેમના સ્વભાવનું પરિવર્તન થાય અને પ્રભુ તેમને આંગણે અખંડ રહે !' મથુરભાઈ માથાભારે હતા, પણ તેમનો જીવ સંસ્કારી હતો. તેમના ગામમાં આવેલ હરિમંદિરની સેવામાં રત રણછોડ ભગતને તેઓ હંમેશાં કહેતા કે, 'ભગવાન તો મોટા વિશાળ મંદિરમાં શોભે, નાના દેરામાં નહિ !' તેમના સૂચન અને ગામજનોની આર્થિક સહાય સાથે રણછોડ ભગતે જગ્યા જોઈ પાંચ ખંડનું મોટું મંદિર કરવા કાર્ય આરંભ્યું, પણ પાયા બોદાઈને પુરાયા ત્યાં કામ અટક્યું ! નાણાં ખૂટ્યાં ને વળી, અન્ય વ્યવસ્થાઓ પણ ન થઈ શકી ! મથુરભાઈ સમજી ગયા કે, આ કાર્ય તો કોઈ મહાન પુરુષ જ કરી શકે ! વાતોવાતોમાં રણછોડ ભગતે જ શાસ્ત્રીજી મહારાજના વિરલ વ્યક્તિત્વ, મહિમા અને મંદિર નિર્માણકાર્યની વાત કરી. તે સાંભળી મનોમન મથુરભાઈએ શાસ્ત્રીજી મહારાજને અટલાદરા તેડાવવા નક્કી કરી લીધું.

તે અરસામાં શાસ્ત્રીજી મહારાજ ધર્મપ્રિય સ્વામી સાથે ચાણસદ હતા. મથુરભાઈ ત્યાં પહોંચ્યા અને શાસ્ત્રીજી મહારાજને મંદિરની બધી વાતો કરી અટલાદરા પધારવા પ્રાર્થના કરી. ભગવાનનો ઈશારો અને ભક્તનો ભાવ પારખી શાસ્ત્રીજી મહારાજ તો તત્કાળ અટલાદરા પધાર્યા અને રણછોડ ભગત દ્વારા આરંભાયેલ મંદિર નિર્માણના કાર્યને નિહાળ્યું ત્યારે ત્યાં તો એક શિખરનું જ મંદિર થાય તેવા પાયા કર્યા હતા. તેથી શાસ્ત્રીજી મહારાજે સમજાવ્યું કે, મોટું ત્રણ શિખરનું ભવ્ય મંદિર કરવા નવ ખંડ તો કરવા જ જોઈએ ને વળી, સડક ઉપર મંદિરની જગ્યા હોય તો અતિ ઉત્તમ ! પછી તો, સામેથી જ શાસ્ત્રીજી મહારાજે વાત કરી કે, 'શ્રીજી મહારાજ અટલાદરામાં મૂળુ મેતર અને કૃષ્ણમાળીના ઘરે પધાર્યા હતા, તે જગ્યા પ્રસાદીની છે. માટે આપણે ત્યાં જ મંદિર કરીએ !' એમ સડક કાંઠે ગોંદરાની વિશાળ જગ્યા શાસ્ત્રીજી મહારાજે મંદિર માટે પસંદ કરી. તે જગ્યાએ હરિજનવાસ હતો. શાસ્ત્રીજી મહારાજની પ્રેરણાથી મથુરભાઈ અને ગામના આગેવાનોએ તેમને નવાં ઘર કરી આપ્યાં. મથુરભાઈએ પોતાની જમીન પણ મંદિર માટે અર્પણ કરી. અને આમ, અટલાદરામાં ચતુર્થ મંદિરના શુભારંભ થયા.

સંવત ૧૯૯૮ના ફાગણ વદ દશમના દિવસે અટલાદરા મંદિરનું અભૂતપૂર્વ ખાતમુદૂર્ત થયું. આ પ્રસંગે શાસ્ત્રીજી મહારાજ સાથે નિર્ગુણદાસજી, યોગીજી મહારાજ, અક્ષરપુરુષોત્તમદાસજી, દાડમાવાળા નારણજી મહારાજ આદિ પણ ઉપસ્થિત હતા. કાનમ-વાકળ પ્રદેશના ભક્તોનો ઉત્સાહ અનેરો હતો. ચરોતર પ્રદેશના ભક્તોનો પણ સહકાર હતો, તેથી તેઓ સૌ પણ પધાર્યા હતા. ખાતમુદૂર્તનો સમયો સુંદર રીતે ઉજવાયો. સૌને ખ્યાલ હતો જ કે, શાસ્ત્રીજી મહારાજ કાર્ય આરંભે છે એટલે તે સર્વાંગ સંપૂર્ણ થશે જ ! ભલે માર્ગમાં વિઠ્ઠનોના પહાડ આવે, પણ તેમાંથી પણ રસ્તો કરી શકે તેવા એકમેવ શાસ્ત્રીજી મહારાજ જ હતા તેવો સૌને નિશ્ચય હતો.

૧૦ ઓક્ટોબર ૧૯૪૦, વિજયા દશમીના દિવસે અટલાદરા મંદિરના પાયા ગાળવાનો પ્રારંભ થયો. ૭૬ વર્ષની ઉંમરે શાસ્ત્રીજી મહારાજે સ્વયં ત્રિકમ લઈને શ્રમયજ્ઞ આરંભ્યો. મંદિર નિર્માણનું કાર્ય અત્યંત વેગે ઉપડ્યું અને શાસ્ત્રીજી મહારાજે તેમાં નાના સંતવર્ષ નારાયણસ્વરૂપદાસજીને પણ જોડી દીધા. પાયા ગાળવાથી માંડી પુરાણ કરવા સુધી અને પછી પણ નાણાંની ખેંચ ઘણી રહેતી. વળી, મજૂરોની પણ અછત હતી, તેથી સંતો-હરિભક્તો જ ઘણુંખરું સેવાકાર્ય કરતા. ન આવડે તેવું કામ પણ શીખી લઈને સૌએ કડિયા-સુથાર સાથે આ સેવા કરવાની હતી. મંદિરના કોઠલાનું કામ ચાલતું હતું. તે માટે ચૂનાની ભઠ્ઠી તૈયાર કરી હતી. ચૂનો કાઢી, તેમાં રેતી ભેળવીને તગારાં કડિયાઓને પહોંચાડવાની સેવા અને આવી અનેક કપરી સેવા શાસ્ત્રીજી મહારાજના અત્યંત લાડીલા નારાયણસ્વરૂપદાસજીને સોંપાઈ હતી. તેઓ ખૂબ ઉમંગથી સઘળી સેવાઓ કરતા. ઉનાળાના દિવસો હતા અને ઉપરથી ચૂનાની ભઠ્ઠીની ગરમી ! તેને લીધે નારાયણસ્વરૂપદાસજીના કુમળા શરીર પર અને મોઢા ઉપર લાલ ચાંદા ને ડાઘ પડી ગયા, છતાંય તેમણે સેવા છોડી નહિ. શાસ્ત્રીજી મહારાજ તેમની સેવાથી અપાર રાજી થયા. નારાયણસ્વરૂપદાસજીના મોઢા પર અને શરીર પર હાથ ફેરવી બોલ્યા, 'હવે બધું મટી જશે.' શાસ્ત્રીજી મહારાજના આશીર્વાદથી આઠ જ દિવસમાં બધા ડાઘ મટી ગયા અને સારું થઈ ગયું. માત્ર નાક પર જ નાનો રાતો ડાઘ રહી ગયો, જે તેમની સેવાની અનુપમ સ્મૃતિમાં સૌને કાયમ લીન કરતો !

શાસ્ત્રીજી મહારાજના દિવ્ય પ્રતાપ અને કોઠારી અક્ષરસ્વરૂપદાસજી, કોઠારી હરિજનવદાસજી, ગોપીનાથદાસજી તથા અન્ય સંતોની રાત-દિવસની મહામહેનત અને ભક્તોની અથાક સેવાને પરિણામે જોતજોતાંમાં મંદિરનું કાર્ય પૂરું થયું. સૌ કહેતા કે, 'સંતોએ ૧૫ માસનું

કાર્ય ૧૫ દિવસોમાં કરી દીધું, જાણે દેવતાઓ આવીને કાર્ય કરી ગયા.' આ મંદિર નિર્માણમાં પોરબંદરી, ધ્રાંગધ્રાનો પથ્થર તેમજ મકરાણા-જે સલમેરનો આરસ વપરાયો.

સંવત ૨૦૦૧ની અષાઠ સુદ ત્રીજને દિવસે મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા કરવાનું મુદૂર્ત નક્કી થયું. પ્રતિષ્ઠાના દિવસો નજીક આવ્યા એટલે શ્રી ધામ-ધામી ને મુક્તની

મૂર્તિઓના પ્રાણપ્રતિષ્ઠા મહોત્સવની કંકોતરીઓ લખાઈ ગઈ. પરંતુ, અષાઠનો મેઘ આકાશમાં ઝઝૂમી રહ્યો હતો અને જોતજોતામાં જ મુશળધાર વરસાદ વરસ્યો, જે બંધ થવાનું નામ જ ન લે ! એકધારો વરસાદ જોઈ સૌ મૂંઝાયા ! મહોત્સવ માટે સીધું-સામગ્રી, ઉતારા-પાગરણ, ફરાસખાના પાસેથી મેળવવાની વસ્તુઓની વ્યવસ્થા કરવાની હજી બાકી હતી. અરે, મૂર્તિઓ પણ હજી વડોદરાથી લાવવાની બાકી હતી. બીજી તરફ મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા મહોત્સવમાં ભાગ લેવા ભક્ત મહેરામણ ઊમટી રહ્યું હતું. નાનકડા અટલાદરામાં ઊભા રહેવાની જગ્યા પણ ના મળે એટલી મોટી સંખ્યામાં માનવ મેદની ઉભરાઈ ચૂકી હતી.

અષાઠના પ્રથમ દિવસે જ આવી કપરી પરિસ્થિતિ હતી તેથી સૌ શાસ્ત્રીજી મહારાજ પાસે ગયા અને પ્રાર્થના કરી. 'સર્વોપરી સ્વરૂપની પ્રતિષ્ઠામાં વિઘ્ન વળી કેમ ટકી શકે !' મંદ સ્મિત કરી બ્રહ્મનાદ ઉચ્ચારતાં શાસ્ત્રીજી મહારાજ બોલ્યા ! 'આ તો મહારાજનું કાર્ય છે, માટે સમય આવ્યે વરસાદ બંધ થઈ જશે. તમે ચિંતા કરશો નહિ !' શાસ્ત્રીજી મહારાજના આશીર્વાદથી સૌમાં ફરી હિંમત આવી. ચોવીસ કલાકમાં વરસાદ બંધ થઈ ગયો. આકાશ નિર્મળ થઈ ગયું ને સૂર્યપ્રકાશ છવાઈ ગયો. સંતો-ભક્તો વ્યવસ્થામાં લાગી ગયા. સાંજે મૂર્તિઓ પણ ગાડામાં આવી ગઈ. બધી જ તૈયારીઓ થઈ ગઈ.

મૂર્તિપ્રતિષ્ઠાની વહેલી સવારે ઉમરેઠના બ્રાહ્મણ કરુણાશંકરજીએ પ્રતિષ્ઠાવિધિ માટે યજ્ઞની તૈયારી આરંભી. યજ્ઞ સમયે યજ્ઞશાળા વેદમંત્રોથી ગુંજ ઊઠી. શ્રી અક્ષરપુરુષોત્તમ મહારાજનો જયઘોષ દિગંતે ગાળ્યો. શ્રી ધામ-ધામી-મુક્તની મૂર્તિ તેમજ શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવની મૂર્તિઓ યજ્ઞશાળામાં પધરાવી. અટલાદરા મંદિર નિર્માણકાર્યમાં મોટી

મધ્યમંદિરમાં બિરાજમાન શ્રી મુક્ત અક્ષર પુરુષોત્તમ મહારાજનાં દિવ્ય દર્શન

સે વા કરનાર મુક્તરાજ આશાભાઈ તથા ઈશ્વરભાઈ હતા. તેઓ તરફથી પ્રતિષ્ઠાયજ્ઞમાં યજ્ઞમાન તરીકે ઈશ્વરભાઈના જ્યેષ્ઠ સુપુત્ર તુલસીદાસભાઈ વકીલ અને મથુરભાઈ મકનદાસ પટેલ બિરાજ્યા. શાસ્ત્રીજી મહારાજે મૂર્તિઓની પૂજા કરી અને સંતોએ મૂર્તિઓને મંદિરમાં યથાસ્થાને પધરાવી. મધ્યમંદિરમાં શ્રી મુક્ત અક્ષર

પુરુષોત્તમમહારાજ અને બાજુના ખંડમાં શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવ બિરાજ્યા. શ્રી હનુમાનજી દેવ અને શ્રી ગણપતિ દેવની સંગે મરમરની ભવ્ય મૂર્તિઓ પણ નિજસ્થાને પધરાવી. સંવત ૨૦૦૧ની અષાઠ સુદ ત્રીજ-૧૨ જુલાઈ, ૧૯૪૫ના શુભ દિવસે શાસ્ત્રીજી મહારાજે પ્રતિષ્ઠા કરી, આરતી અર્પણ કરી ત્યારે જયજયકાર થઈ ગયો. મૂર્તિપ્રતિષ્ઠા ઉત્સવ ધામધૂમથી ઉજવાયો. શાસ્ત્રીજી મહારાજનાં અદ્ભુત ઐશ્વર્ય અને પ્રૌઢ પ્રતાપને પરિણામે શુદ્ધ સનાતન ઉપાસનાના વિજયડંકા વાગી ગયા.

પ્રતિષ્ઠા બાદ શાસ્ત્રીજી મહારાજે સભામાં આશીર્વાદ વરસાવ્યા કે, 'અટલાદરા શ્રીજી મહારાજ તથા મોટા સંતોના સંબંધને પામ્યું છે તો સર્વોપરી સ્થાન થઈ જશે. અત્યારે વડોદરાથી દૂર છે પણ ભવિષ્યમાં વડોદરાની નજીક થઈ જશે, વડોદરાનું પરું થઈ જશે !' આજે શાસ્ત્રીજી મહારાજના આશિષ સહજ સાકાર થયેલા જણાય છે. પછી તો અટલાદરાનો વિકાસ અદ્ભુત થયો. ભક્તોએ શાસ્ત્રીજી મહારાજના વચને ધન, જમીન આદિનાં સમર્પણ કર્યાં. સંતોનાં માર્ગદર્શને અનેક વિકાસકાર્યો લાથ ધરાયાં.

આ સમય દરમિયાન વલ્લભ વિદ્યાનગરના બાહોશ સર્જક ભાઈલાલભાઈ (આદરણીય ભાઈકાકા)એ શાસ્ત્રીજી મહારાજને વલ્લભ વિદ્યાનગર પધારવા આમંત્રણ આપ્યું. ભાઈકાકાએ વલ્લભ વિદ્યાનગરને વિદ્યાનું કેન્દ્ર બનાવવા અંગે જે યોજના તૈયાર કરી હતી તે સાકાર થાય, શાસ્ત્રીજી મહારાજના આશિષ પ્રાપ્ત થાય અને વલ્લભ વિદ્યાનગરની ભૂમિ શાસ્ત્રીજી મહારાજનાં ચરણકમળથી પ્રસાદીભૂત બને તે હેતુથી ભાઈકાકાએ શાસ્ત્રીજી મહારાજને તેડાવ્યા. શાસ્ત્રીજી મહારાજ

યોગીબાપા સાથે વલ્લભ વિદ્યાનગર પધાર્યા. ગાડામાં બિરાજી સર્વત્ર પુષ્પવર્ષા કરી આશિષ પ્રદાન કર્યા. ત્યારબાદ સારંગપુર મંદિરમાં દરવાજાનું કામ આરંભાયું ને તેવામાં શાસ્ત્રીજી મહારાજની ટપમી જન્મજયંતી આવી !

જીવનમાં અપાર કષ્ટ વેઠી, દેહનો અનાદર કરી રાત-દિવસ વિચરણ કરતાં-કરતાં, શ્રી અક્ષરપુરુષોત્તમ ઉપાસનાનો ગોકીરો કરતાં-કરતાં, જીવ-પ્રાણીમાત્રને શુદ્ધ જ્ઞાન પીરસી સુખિયાં કરતાં-કરતાં શાસ્ત્રીજી મહારાજનાં ટપ વર્ષ વીતી ગયાં. તેનું ઋણ ચૂકવવા રૂપે અને ગુરુભક્તિ અદા કરવાના ઉમંગે જન્મજયંતીનો ભવ્ય સમૈયો અટલાદરામાં ઉજવાય તેવું નક્કી થયું. આ પ્રસંગે શાસ્ત્રીજી મહારાજની સુવર્ણતુલા કરવાનું પણ નક્કી થયું. જો કે, શાસ્ત્રીજી મહારાજે તે માટે ના કહી, પરંતુ ભક્તોના પ્રેમભાવને વશ શાસ્ત્રીજી મહારાજે જયંતી ઉજવવા મંજૂરી આપી અને અટલાદરામાં ભવ્ય મહોત્સવ યોજાયો.

સત્સંગી ભાઈઓ-બહેનોએ યથાશક્તિ અને શક્તિ ઉપરાંત પણ ધન અને સુવર્ણની સેવાઓ કરી અકલ્પ્ય સમર્પણની હેલી વરસાવી. યોગીજી મહારાજ અને નિર્ગુણદાસ સ્વામીએ તે માટે સૌને ખૂબ પ્રેરણા આપી. સત્સંગના મોભી મુકતોએ પણ ખૂબ સેવાઓ કરી ધન-સંપદાનાં સમર્પણની, ભક્તિભાવની હેલી વરસાવી. આક્રિકામાં સત્સંગનો સૂરજ પૂર્ણ કળાએ પ્રકાશી ચૂક્યો હતો, તેથી ત્યાંના ભક્તો પણ સેવાઓ કરવા

મંદિરે સોહામણાં દર્શન આપતા શ્રી ધનશ્યામ મહારાજ

તત્પર હતા. નાનાં બાળકો પણ સમર્પણ કરતાં અને ગૃહસ્થો તો દેવું કરીને પણ સેવાઓ કરવાનો ઉમંગ સેવતા. સર્વત્ર એક જ સૂર રેલાયો હતો... સુવર્ણતુલાનો ! અનેક ગૃહસ્થો સમૈયા માટે નોકરી-ધંધો છોડીને અટલાદરા આવવા નીકળી પડ્યા. ખેડૂતોએ ઊભા પાકની ચિંતા ત્યજી, વિદ્યાર્થીઓએ શિક્ષણમાંથી સમય કાઢી, બહેનોએ-બાળકોએ અપૂર્વ આનંદ સાથે અટલાદરા પ્રતિ પ્રયાણ આદર્યા. અટલાદરામાં ભવ્ય તૈયારીઓ થઈ. આ પ્રસંગે ભવ્ય શોભાયાત્રાનું આયોજન કરાયું. શોભાયાત્રાનો પથ નક્કી કરતા મૂંઝાયેલ સંતોને શાસ્ત્રીજી મહારાજે સ્વયં માર્ગદર્શન આપ્યું.

શાસ્ત્રીજી મહારાજની જયંતીની પૂર્વ સંધ્યાએ શણગારેલા ગજરાજ પર શાસ્ત્રીજી મહારાજની

નગર શોભાયાત્રા નીકળી. અંબાડીમાં તેઓ સાથે યોગીજી મહારાજ અને નિર્ગુણદાસ સ્વામી પણ હતા. શ્રી ઠાકોરજીની મૂર્તિઓને શણગારેલી મોટરગાડીમાં પધરાવવામાં આવી હતી. આ ભવ્ય શોભાયાત્રાનાં દર્શન અને આનંદ દુર્લભ તેમજ અલૌકિક હતાં. શોભાયાત્રાની ભવ્યતા અને દિવ્યતા અવર્ણનીય છે. ઐતિહાસિક બનેલી આ વિશાળ અદ્વિતીય શોભાયાત્રા તે સમયે પણ કેમેરા દ્વારા ફોટો અને વિડિયો સ્વરૂપે કેદ કરાઈ હતી. આ પ્રસંગના સાક્ષી બનવા શ્રી ગુલઝારીલાલ નંદાજી પણ પોતાનું પ્રધાનપદ બાજુએ મૂકી સેવામાં જોડાયા હતા. શોભાયાત્રા જ્યારે મહાદેવના મંદિરે પધારી ત્યારે શાસ્ત્રીજી મહારાજે સૌને તેનો મહિમા સમજાવ્યો કે, 'અહીં ભગતજી મહારાજે રાત્રિરોકાણ કર્યું હતું, માટે આ સ્થાન ગુરુના સંબંધથી અતિ પ્રસાદીનું છે.' વર્ષો બાદ શાસ્ત્રીજી મહારાજની શતાબ્દીના ઉજવણી પ્રસંગે ગુરુદેવ યોગીજી મહારાજે આ વાત સાહેબદાદાને કરી ત્યાં સ્મૃતિછત્ર બનાવવા આજ્ઞા કરી હતી. સંતભગવંત સાહેબજીએ ગુરુઆજ્ઞા શિરે ધરી ભક્તોની સહાયથી તે પ્રાસાદિક સ્થાને સુંદર અને દિવ્ય શ્રી ભગતજી મહારાજ સ્મૃતિછત્ર નિર્માણ કરાવ્યું, જ્યાં આજે પણ સ્થાનિક ભક્તો દર એકાદશીએ ધૂન-પ્રાર્થના અર્પણ કરી ભક્તિ અદા કરે છે, માનતા રાખે છે.

બીજા દિવસે શાસ્ત્રીજી મહારાજની ટપમી જન્મજયંતીની સભા થઈ, જેમાં માહાત્મ્યની અદ્ભુત વાતો થઈ. યજ્ઞ થયો, જેમાં ટપ લાખ

અટલાદરા મંદિરે બિરાજમાન શ્રી લક્ષ્મીનારાયણ દેવ તથા શ્રી હરિકૃષ્ણ મહારાજ

શ્રી સ્વામિનારાયણ મહામંત્રની આહુતિ અપાઈ. સુવર્ણતુલાનો સમય આવ્યો એટલે સૌએ શાસ્ત્રીજી મહારાજને તુલામાં બિરાજવા વિનંતી કરી, પણ શાસ્ત્રીજી મહારાજે મક્કમતાથી ના કહી દીધી. છેવટે સાકરથી તુલાવિધિ કરવો એમ નક્કી થયું, ત્યારે શાસ્ત્રીજી મહારાજ તુલામાં બિરાજ્યા. આમ, શાસ્ત્રીજી મહારાજે સાધુતાનાં અનુપમ દર્શન કરાવ્યાં અને અટલાદરાનો આ અવસર ઈતિહાસમાં અમૃત બની રહ્યો ! ત્યાર બાદ સાકરના વજન જેટલું જ સુવર્ણ પણ તોલાયું અને વિધિવત્ સુવર્ણતુલાસંપન્ન થઈ.

સંતભગવંત સાહેબજીને પણ અટલાદરા મંદિર સાથે વિશેષ સંબંધ છે. સાહેબદાદા યુવાન અવસ્થામાં ઘણું ખરું અટલાદરા મંદિરે રોકાતા. એક દિવસ મંદિરની ટાંકી ઉપરની ડૂમ પર ગોરસ આમલી પાડવા ચડ્યા. જે આમલી નીચે પડે તે બીજો યુવાન ઉપર નાંખે અને જશુભાઈ તે જમે. આવી એક આમલી નીચેના યુવાને નાખી, તેને જશુભાઈ પકડવા ગયાને બેલેન્સ ગુમાવ્યું, તેથી છેક ઉપરથી નીચે પડ્યા. નીચે સિમેન્ટનું ફ્લોરિંગ હતું અને ભેંસોને પાણી પીવાનો હવાડો હતો. જો હવાડા પર તેઓ પડત તો અણધાર્યું થઈ જાત. પરંતુ, ભગવાને રક્ષા કરી અને ખબર નહિ કેવી રીતે, પરંતુ દસ ફૂટ દૂરના ફ્લોરિંગ પર તેઓ ઊભા જ પડ્યા. તેથી તેમને બંને પગમાં ફેંકચર થયું અને ડોક્ટરે પ્લાસ્ટર લગાવ્યું. આખી રાત અસહ્ય દુખાવો રહ્યો ને પીડા ખૂબ થઈ. બીજા દિવસે યોગીબાપા જશુભાઈ સાહેબને મળવા પધાર્યા. ખબરઅંતર પૂછી યોગીબાપાએ વહાલ નીતરતો સ્પર્શ કર્યો. માથે અને આખા શરીરે અને વિશેષ બંને પગે હાથ ફેરવ્યો. એ જ મિનિટે જશુભાઈને દુખાવો બંધ થઈ ગયો. જશુભાઈને યોગીબાપા પ્રત્યે વિશેષ પ્રેમ હતો, તે અનંતગણો વિશેષ થઈ ગયો ! એ દિવસે યોગીબાપાએ જશુભાઈને 'ભગતજી મહારાજનું જીવનચરિત્ર' અને 'શાસ્ત્રીજી મહારાજનું જીવનચરિત્ર વાંચવાની આજ્ઞા કરી. જશુભાઈને દોઢ-બે મહિના પ્લાસ્ટર રહ્યું તે દરમિયાન તેઓએ આ ગ્રંથોનો અભ્યાસ કર્યો, તેથી શુદ્ધ ઉપાસનાનાં રહસ્ય દૃઢ થયાં. આ માટે જ કદાચ યોગીબાપાએ આ પ્રસંગ સર્જ્યો તેની સ્મૃતિ કરતાં આજેય સાહેબદાદા ભાવવિભોર થઈ જાય છે !

યુવાન જશુભાઈને યોગીજી મહારાજે ખૂબ નાની વયે એક નિયમ આપેલો કે, નિત્ય પ્રાતઃ પૂજા કરવી અને પૂજા કર્યા સિવાય પાણી સુદ્ધાં પીવું નહિ. કોલેજમાં ભણતા જશુભાઈને વસંતપંચમીના સમયમાં સેવા કરવા એક દિવસ માટે અટલાદરા જવાનું થયું. સમૈયો પૂરો થયા બાદ જ્યારે સાંજે ૪ વાગે સાહેબજી યોગીબાપા પાસે વહલભ વિદ્યાનગર પરત

જવાની રજા લેવા ગયા, ત્યારે યોગીબાપાએ કહ્યું કે, 'અમે કાલે વહલભ વિદ્યાનગર આવવાના છીએ, માટે તમે આજે અહીં રોકાઈ જાવ અને કાલે અમારી સાથે આવજો.' સવારે અટલાદરા જઈને સાંજે પાછું આવવાનું હોવાથી સાહેબજીએ તો કપડાં કે પૂજા સાથે લીધાં નહતાં, પરંતુ યોગીજી મહારાજની આજ્ઞા શિરોમાન્ય ગણી રાત ત્યાં જ રોકાઈ ગયા.

બીજા દિવસે સવારે સાહેબજી તો વહેલા ઊઠી, નાહી-ઘોઈ તૈયાર થઈ ગયા. યોગીબાપાને ભક્તો મળવા આવેલા તેથી વહલભ વિદ્યાનગર જવા માટે મોડું થયું ને ૧૦ વાગી ગયા. પછી યોગીબાપા, સેવક કૃષ્ણચરણ શાસ્ત્રી અને સાહેબજી એમ ત્રણેય ગાડીમાં વહલભ વિદ્યાનગર આવવા નીકળ્યા. આણંદ નજીક પહોંચતાં સેવક કૃષ્ણચરણ શાસ્ત્રીજીએ સાહેબજીને સહેજે જ પૂછ્યું કે, 'સવારે ઉઠાળા-પાણી કર્યાં હતાં ?' એટલે સાહેબજીએ ના પાડી. તેમની વાતોના અવાજથી પાછલી સીટ પર આરામ કરતા યોગીજી મહારાજ એકદમ બેઠા થઈ ગયા અને શી વાત ચાલે છે તે અંગે પૂછ્યું. એટલે કૃષ્ણચરણ શાસ્ત્રીજીએ કહ્યું કે 'જશુભાઈએ અલ્પાહાર નથી કર્યો.' યોગીબાપાએ જશુભાઈને કારણ પૂછ્યું, ત્યારે તેનું કારણ જણાવતાં સાહેબજીએ તેમને નિયમની વાત કરી.

એક યુવાનના હૃદયે જાગ્રત થયેલા ભક્તિના ભાવથી ભીંજાયેલા યોગીજી મહારાજના આનંદનો પાર ન રહ્યો. તેઓ ખૂબ રાજી થઈ ગયા. પૂજા કર્યા સિવાય અન્ન-પાણી ન પીવાના નિયમ હોવા છતાં પાંચ પ્રસાદની બંટાગોળી આપી સાહેબજી પર અઢળક રાજીપો વરસાવ્યો. ગુરુના વચનને અદ્ધર ઝીલવાનો પ્રયાસ કરતા એક અનુપમ યુવાન પર ગુણાતીત ગુરુની કેવી અનુપમ કૃપા !

આવો બીજો પ્રસંગ અટલાદરા ખાતે સન ૧૯૬૫ના ફેબ્રુઆરી મહિનામાં બન્યો. પ્રસંગ હતો બ્રહ્મસ્વરૂપ ગુરુહરિ શાસ્ત્રીજી મહારાજની જન્મ શતાબ્દીનો ! યોગીજી મહારાજને મન પોતાના ગુરુના પ્રાગટ્યની શતાબ્દીને ભવ્ય રીતે ઉજવવાનો અનેરો ભાવ હતો ! નાદુરસ્ત સ્વાસ્થ્ય હોવા છતાં યોગીબાપા અથાક વિચરણ કરતા અને હરિભક્તોને સમૈયામાં પધારવા, સેવાઓ કરવા બળ આપતા. આ પ્રસંગે લાખો હરિભક્તો પધારે તેમ હતું. તે સૌની સગવડ સચવાય, સેવાઓ થાય તે હેતુથી યોગીબાપાના વિશ્વાસનો કળશ યુવાન સાહેબજીની ટીમ પર ઢળ્યો અને યોગીબાપાએ સાહેબજીને આજ્ઞા કરી કે, 'તમો સૌ ગામેગામ ફરો અને ૨૫૦૦ યુવાન સ્વયંસેવકોને સમૈયાની સેવાઓ માટે તૈયાર કરો. તેમજ વહલભ વિદ્યાનગરથી ૨૫૧ યુવકો સેવામાં પધારે અને એકસરખાં સંકેદ વસ્ત્રો ધારણ કરે એટલે એનો વાવટો છેક અક્ષરધામમાં પડે !'

સાહેબજીએ ગુરુઆજ્ઞાને માથે ચઢાવી. તેઓ સાથીદારો સાથે ગામોગામ ફર્યા અને યુવકોને સમૈયાની સેવામાં આવવા તૈયાર કર્યા. વલ્લભ વિદ્યાનગરમાં કોલેજમાં ભણનારા યુવકોને પરીક્ષાનો સમય હતો તેથી ૨૫૧ યુવાનો અને તેઓ માટે સફેદ રંગનાં શર્ટ-પેન્ટ ભેગાં કરવા એ સહજ જ અશક્ય જણાયું ! પણ

હાર માને એ બીજા ! ધૂન-ભજન અને પુરુષાર્થ શરૂ થયાં. ભગવાન ભળ્યા તો સૌના આશ્ચર્ય વચ્ચે યુવાનોની પરીક્ષાઓ પાછી ઠેલાઈ. વલ્લભ વિદ્યાનગર અને આણંદની તમામ લોન્ડ્રીઓ અને દરજીઓનો સંપર્ક કર્યેથી પૂરતા પ્રમાણમાં સફેદ રંગનાં શર્ટ અને પેન્ટ પ્રાપ્ત થઈ ગયાં. જોનારા સૌ આશ્ચર્યમાં પડી ગયા ! ગળે ભગવો સ્કાઈ અને સફેદ રંગનાં શર્ટ-પેન્ટમાં સફેદ ૨૫૧ યુવકોના વૃંદને સાહેબજી અને મિત્રોએ એસ.ટી. બસ અને અન્ય વાહનોના માધ્યમથી સુવ્યવસ્થિત આયોજન સાથે સમયસર અટલાદરા પહોંચાડી દીધું.

સમૈયામાં મુખ્ય મહેમાન તરીકે ભારતના પૂર્વ પ્રધાનમંત્રી અને તે સમયના રેલવે મિનિસ્ટર આદરણીય શ્રી ગુલઝારીલાલ નંદાસાહેબ પધાર્યા હતા. સાહેબજીના યુવા સેનાનીઓએ વિશિષ્ટ સફેદ પરિવેશમાં દબદબાભેર મહેમાનોનું સલામી આપી સુંદર સ્વાગત કર્યું, સેવાઓ કરી.

એકસરખાં વસ્ત્રોમાં સેવારત વલ્લભ વિદ્યાનગર યુવકમંડળના ૨૫૧ સ્વયંસેવકો

સફેદ રંગનાં એકસરખાં વસ્ત્રોથી સફર યુવાનોનાં દર્શન કરી યોગીબાપાનું હૈયું અપરંપાર આનંદથી ભરાઈ ગયું !

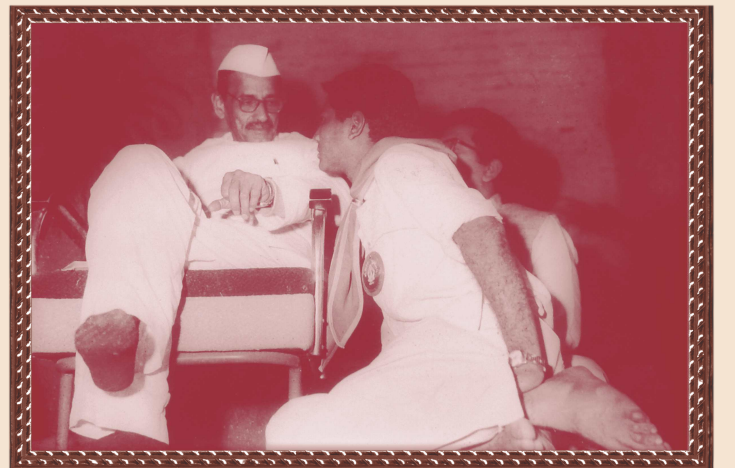
આ સભામાં એક લાખથી વધુ હરિભક્તો પધાર્યા હતા. ત્રિદિવસીય સમૈયામાં બીજા દિવસે યુવાસંમેલન યોજાયું હતું. તે સભામાં યોગીબાપાએ પ્રાસંગિક ઉદ્બોધન કરવા અન્ય ઘણા વડીલો સાથે

યુવાનેતા તરીકે જશુભાઈ-સાહેબનું નામ સૂચવ્યું. નામ જાહેર થયું અને સાહેબજી મંચ પર પધાર્યા. અસ્ખલિત વાક્યપ્રવાહ વલ્લો. ગુરુમહિમાની અકલ્પનીય વાતો કરી તેઓએ સૌનાં હૈયાં યોગીમય કરી દીધાં. એક લાખ ભક્તોની મેદની સમક્ષ સાહેબજીનું આ પ્રથમ જાહેર પ્રવચન હતું ! અને બી.એ.પી.એસ. સંસ્થાના ઈતિહાસમાં યુવક તરીકે માહાત્મ્ય પ્રવચન કરનાર સાહેબજી પ્રથમ હતા ! સાહેબજીનું પ્રવચન પૂર્ણ થયું એટલે તરત જ મુખ્ય અતિથિશ્રી નંદાસાહેબે જશુભાઈ સાહેબને પોતાની પાસે બોલાવ્યા અને રાજીપો વ્યક્ત કર્યો ! સાહેબજીની તેજસ્વી પ્રતિભા અને અતુલ્ય ગુરુભક્તિથી સમસ્ત સમાજ પ્રથમ વખત વાકેફ થયો ! આમ, અટલાદરા અક્ષરસ્મૃતિનું સાક્ષી બન્યું ! અને આજેય અટલાદરા મંદિર પોતાની યાદમાં આવી અગણિત સ્મૃતિઓ લઈને અડગ દર્શનદાન દે છે ને એ અમર ઈતિહાસમાં આપણને તરબોળ કરે છે !

ડૉ. ધનંજય પટેલ

બ્રહ્મસ્વરૂપ શાસ્ત્રીજી મહારાજ જન્મશતાબ્દી પ્રસંગે અટલાદરામાં લાખો ભક્તોની મેદનીને સંબોધિત કરતા યુવાન જશુભાઈ

બ્રહ્મસ્વરૂપ શાસ્ત્રીજી મહારાજ જન્મશતાબ્દી પ્રસંગે યુવા અધિવેશનમાં જશુભાઈના પ્રવચનથી પ્રભાવિત શ્રીમાન ગુલઝારીલાલ નંદાજી સાથે ગોઠિ